

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 11P/77/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7923200568
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Miklošová
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2023:7923200568.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov samosudkyňou JUDr. Zuzanou Miklošovou v právnej veci maloletej A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom C. B. X, zastúpenej kolíznym opatrovníkom JUDr. Matejom Hrubovským, vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Trebišov, dieťa rodičov: D. B., nar. XX.XX.XXXX a E. B., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom F. XX, C. G., na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, za účasti náhradných rodičov E. C. E., nar. XX.XX.XXXX a H. C., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom C. B. X, v konaní o priznanie podmienok osvojiteľnosti, pozbavenie rodičovských práv a povinností a ustanovenie poručníka, takto

rozhodol:

- I. V y h l a s u j e maloletú A. B., nar. X.XX.XXXX za osvojiteľnú.
- II. P o z b a v u j e rodičov D. B., nar. XX.XX.XXXX a E. B., nar. XX.X.XXXX výkonu rodičovských práv a povinností.
- III. U s t a n o v u j e manželov E. C. E., nar. XX.XX.XXXX a H. C., nar. XX.X.XXXX za poručníkov maloletej A. B. nar. X.XX.XXXX, s osobnou starostlivosťou.
- IV. Poručníci sú povinní sa o maloleté dieťa osobne starať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok, pričom veci ktoré nie sú bežnou záležitosťou podliehajú schváleniu súdu. Poručníci sú povinní vždy k 1.1. a 1.7. kalendárneho roka podávať súdu správu o maloletom dieťati a v prípade nadobudnutia majetku maloletým, správu o nakladaní s týmto majetkom.
- V. Ruší náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 28P/61/2021-24 zo dňa 2.6.2021.
- VI. Matka, D. B., nar. XX.XX.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletej A. B., nar. X.XX.XXXX sumou zodpovedajúcou 30% životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené zákonom č.601/2003 Z.z. o životnom minime, v účinnom znení, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám poručníka, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.
- VII. Otec, E. B., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej A. B., nar. X.XX.XXXX sumou zodpovedajúcou 30% životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené zákonom č.601/2003 Z.z. o životnom minime, v účinnom znení, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám poručníka, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.
- VIII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov sa návrhom doručeným súdu dňa 8.2.2023 domáhal vyhlásenia mal. A. B., nar. X.XX.XXXX za osvojiteľnú a pozbavenia matky výkonu rodičovských práv a povinností a ustanoviť E. C. E., nar. XX.XX.XXXX a H. C., nar. XX.X.XXXX za poručníkov maloletej A. B. nar. X.XX.XXXX, s osobnou starostlivosťou.

2. V návrhu uviedol, že mal. A. bola od narodenia umiestnená v Centre pre deti a rodiny D. F. z dôvodu, že rodičia nedokázali maloletej zabezpečiť riadnu osobnú starostlivosť. Rodinné, bytové a sociálne pomery rodičov neboli vhodné pri priaznivý psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin mal. dieťaťa. Rodičia žijú v chatrči bez vody. Hygiena bývania je na minimálnej úrovni. Matka neprejavuje záujem o výchovu a starostlivosť. Spolu s manželom sa túlajú po meste a blízkom sídlisku v meste Prešov, kde zbierajú železo, plasty a za získané finančné prostriedky si zabezpečujú alkohol a tabakové výrobky, ktoré užívajú vo veľkej miere. Komunikácia s matkou je veľmi náročná, odmieta akúkoľvek pomoc a spoluprácu pri riešení nepriaznivej situácie rodiny. Matka o mal. A. neprejavuje žiaden záujem, nikdy sa nespojila so sociálnymi pracovníkmi a nepožiadala o sprostredkovanie stretnutia s mal. dieťaťom.

3. Manželia C. žijú spolu s A. v obci C. B. v trojizbovom rodinnom dome. Domácnosť je riadne zariadená a udržiavaná. Hygiena bývania je na veľmi dobrej úrovni.

4. Súd vykonal dokazovanie a zistil tento skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 28P/61/2021-24 zo dňa 2.6.2021, právoplatným dňa 28.7.2021 súd nariadil ústavnú starostlivosť nad mal. D. B., nar. X.X.XXXX a mal. A. B., nar. X.XX.XXXX, ktorá sa vykonávala v centre pre deti a rodiny ZEM DETÍ – Košice, n.o., Turňa nad Bodvou. Obom rodičom súd uložil vyživovaciu povinnosť v minimálnej výške.

6. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 27P/154/2021-57 zo dňa 24.11.2021, právoplatným dňa 25.1.2022, súd zmenil rozsudok č.k. 28P/61/2021-24 zo dňa 2.6.2021 a zveril mal. A. do náhradnej osobnej starostlivosti manželov E. C. E., nar. XX.XX.XXXX a H. C., nar. XX.X.XXXX.

7. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov zo dňa 29.6.2023 súd zistil, že manželia C. žijú spolu s mal. A. na adrese trvalého pobytu v obci C. B. na Ul. I. J. X v poschodovom rodinnom dome. Jedná sa o zrekonštruovaný rodinný dom, z ktorého prízemie rodinného domu užívajú rodičia E. C. F. a A. E. s piatimi mal. deťmi, ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v ich profesionálnej rodine. Manželia C. majú k dispozícii poschodie rodinného domu, ktoré pozostáva z obývačky, detskej izby, spálne, kuchyne a príslušenstva. Izby sú zariadené moderným nábytkom a sú riadne udržiavané. Celková hygiena v domácnosti bola počas zisťovania pomerov na veľmi dobrej úrovni. V spoločnej domácnosti žijú okrem mal. A. aj ďalšie dve mal. deti, ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť. V tejto domácnosti sú vytvorené vhodné podmienky pre priaznivý vývin mal. detí. E. C. je zamestnaná ako profesionálny rodič v Centre pre deti a rodiny v Slovenskom Novom Meste s čistým priemerným mesačným príjmom vo výške 900 Eur. H. C. je na rodičovskej dovolenke s mal. A.. Ďalším zdrojom príjmu rodiny je rodičovský príspevok pri starostlivosti o zverené dieťa vo výške 412,60 Eur mesačne, prídavok na dieťa vo výške 60 Eur mesačne a náhradné výživné spolu vo výške 64,22 Eur. K pravidelným mesačným výdavkom rodiny patrí úhrada poplatku za inkaso vo výške 300 Eur a ďalších bežných nákladov spojených s chodom domácnosti a nákladov spojených s výživou, výchovou a starostlivosťou o mal. deti. Mal. A. je priamej celodennej osobnej starostlivosti H. C.. Od septembra by mala nastúpiť do Materskej školy v obci B.. Mal. dieťa je zdravé a jeho ošetrojúcou detskou lekárkou je MUDr. Kalistová v Strede nad Bodrogom. Náhradní rodičia majú s mal. A. vytvorený veľmi blízky citový vzťah a nemajú s ňou žiadne výchovné problémy. Mal. A. je v domácnosti náhradných rodičov skoro od narodenia, nakoľko hneď po nariadení ústavnej starostlivosti bola v ich domácnosti v profesionálnej rodine a neskôr požiadali o jej zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti a chcú zabezpečovať starostlivosť dieťaťu aj do budúca a chcú si dieťa osvojiť. Počas zisťovania pomerov bola prítomná aj mal. A., ktorá bola usmievavá a pôsobila dojomom spokojného dieťaťa. Mal. A. má veľmi rada zvieratká a rada sa hrá na dvore. Maloletá nám ukázala aj izbu, posteľku, v ktorej spí a tiež nám poukazovala aj obľúbené hračky. Rodičia mal. dieťaťa D. B., nar. XX.XX.XXXX a E. B., nar. XX.XX.XXXX od zverenia maloletej A. do náhradnej osobnej starostlivosti mal. dieťa naďalej nekontaktujú žiadnou formou. Manželia C. o biologických rodičoch maloletej nemajú žiadne informácie. Vyživovaciu povinnosť k maloletej si rodičia neplnia žiadnou formou. Tunajšie oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dňa 15.06.2023 žiadalo o súčinnosť ÚPSVaR Prešov pri zabezpečení prešetrovania pomerov v domácnosti rodičov mal. dieťaťa. Zo správy, ktorá bola tunajšiemu oddeleniu doručená dňa 29.06.2023 vyplývajú nasledovné skutočnosti. Mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX pochádza z

matky D. B., nar. XX.XX.XXXX a z otca E. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom F. XX, C. G.. ÚPSVaR Prešov, oddelenie SPOD a SK vedie rodinu v spisovej dokumentácii od roku 2004 z dôvodu podnetov, ktoré indikovali zanedbávanie riadnej starostlivosti o mal. deti. Zo vzťahu rodičov pochádzajú okrem mal. A. ešte mal. deti D. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je umiestnená v K. L. D. – F., C. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. D. B., nar. XX.XX.XXXX. Rodina obýva jednoizbový príbytok. Domácnosť je zariadená nutným nábytkom, malým stolíkom, na ktorom je umiestnený televízor, ďalej sa v miestnosti nachádza chladnička, malá potravinová skrinka, piecka a váľanda, ktorá neumožňuje rozklad. Matka uviedla, že na nej spia dcéry a ona s otcom mal. detí spia na zemi. Podlaha v domácnosti je pokrytá linelom. Elektrická energia v domácnosti je napojená a vodu čerpajú zo studne. Hygiena je na primeranej úrovni, vzhľadom na miestnu komunitu. Oddelenie SPOD a SK pracuje s rodinou dlhodobo a aj napriek pravidelným sociálnym šetreniam, poskytovaniu špecializovaného sociálneho poradenstva, či spolupráci a akreditovaným subjektom je miera zlepšenia pomerov veľmi nízka. Obaja rodičia mal. A. sú nezamestnaní a evidovaní na ÚPSVaR Prešov. Príjem rodiny tvoria prídavky na deti a dávka v hmotnej núdzi. Mal. C. B. je kvôli útekom z domu, záškoláctvu a neprimeranému správaniu riešená prostredníctvom sociálnej kurately detí. Rodičia mal. A. sa o mal. dieťa ani o jej sestru mal. D., ktorá je umiestnená v CDR Zem detí – Košice nezaujímajú. Mal. D., ani mal. A. pokiaľ bola v CDR navštíviť neboli a neplatili ani výživné. Rodičia však nesúhlasia, aby mal. A. bola osvojená. Vždy prisľubovali nápravu ich rodinnej situácie, ale nikdy k nej nedošlo. Rodičia sú občas aj pod vplyvom alkoholu. Na základe vyššie uvedených a zistených skutočností ÚPSVaR Trebišov konštatuje, že priznanie podmienok osvojiteľnosti k mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX je v záujme mal. dieťaťa.

8. Z výpovede E. C. E. súd zistil, že manžel mal v minulosti v starostlivosti aj sestru mal. A., maloletú D.. Maloleté dieťa trpí mnohými závažnými ochoreniami, s dievčatkom navštevovali lekárom, ale pre jej zlý zdravotný stav nemohli ďalej D. zabezpečiť starostlivosť, pretože manžel nemal potrebnú špecializáciu na opatrovanie takto zdravotne postihnutého dieťaťa. Manžel je toho času na rodičovskej dovolenke s A., ona pracuje ako profesionálny rodič.

9. Z výpovede H. C. súd zistil, že pracoval ako čašník, po čase sa rozhodol sa pre zmenu vo svojom živote a to začať sa venovať deťom. Mal veľmi blízky vzťah k deťom a preto sa tiež dal na dráhu profesionálneho rodiča. S manželkou sa spoznali v CDR v Košiciach. Mal. A. je u nich od svojich troch mesiacov, teraz v októbri bude mať tri roky, vníma ju ako vlastné dieťa, aj preto sa rozhodli pre NOS a v budúcnosti majú záujem si maloletú osvojiť.

10. Podľa § 102 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákona o rodine“), na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak

a) k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

b) počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

c) je rodičom žena, ktorá požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom podľa osobitného predpisu a počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavila o dieťa žiadny záujem, alebo

d) dajú súhlas na osvojenie vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

11. Podľa § 102 ods. 4 Zákona o rodine, o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

12. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že maloletá A. spolu so sestrou D. boli uznesením Okresného súdu Prešov č.k.28P/315/2020 zo dňa 31.12.2020 dočasne zverené do starostlivosti K. F., v tom čase mala mal. A. 2 mesiace. Od uvedeného obdobia rodičia o dieťa neprejavovali záujem žiadnou formou a na výživu dieťaťa neprispievali, pričom nebola na ich strane zistená žiadna závažná prekážka, ktorá by im vo výkone rodičovských práv a povinností bránila. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu súd vyhlásil maloletú A. B., nar. X.XX.XXXX za osvojiteľnú.

13. Podľa § 38 ods. 4 Zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým

dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

14. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že rodičia závažným spôsobom zanedbávajú rodičovské práva a povinnosti najmä tým, že si dlhodobo rodičovské práva a povinnosti neplnia, aj keď im v tom nebráni žiadna objektívna či subjektívna prekážka. Neprejavujú vyše 2 rokov o dieťa žiaden záujem, napriek tomu, že vedia kde sa dieťa nachádza a neplnia si vyživovaciu povinnosť v zmysle právoplatného a vykonateľného rozsudku súdu. Súd preto v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 38 ods. 4 Zákona o rodine pozbavil rodičov výkonu rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 56 ods.1, 2 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

16. Podľa § 57 ods.2 Zákona o rodine, za poručníka maloletého dieťaťa možno ustanoviť aj manželov.

17. Podľa § 58 ods.1-7 Zákona o rodine, v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis. Správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách. Poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu. Súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí. Za porušenie povinností pri spravovaní majetku maloletého dieťaťa zodpovedá poručník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. Po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva. Medzi poručníkom a maloletým dieťaťom nevzniká vyživovacia povinnosť.

18. Keďže súd pozbavil rodičov výkonu ich rodičovských práv a povinností, ustanovil maloletému dieťaťu poručníkov v osobe manželov C., ktorí dlhodobo zabezpečujú osobnú starostlivosť o dieťa ako náhradní rodičia a u ktorých je preto predpokladať, že si svoje povinnosti budú plniť v záujme dieťaťa. Poručníci sú povinní zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok, pričom veci ktoré nie sú bežnou záležitosťou podliehajú schváleniu súdu. Poručníci sú povinní v lehote 6 mesiacov podávať správu o maloletom dieťati a správu o nakladaní s majetkom, v prípade nadobudnutia majetku maloletým. Právo zastupovať maloletého poručníkovi vyplýva priamo zo zákona preto sa v rozsudku nevymedzuje rozsah zákonného zastúpenia. Jeho rozsah je rovnaký ako v prípade rodičov.

19. Podľa § 47 ods.1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, b) smrťou maloletého dieťaťa, c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti, f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

20. Keďže súd ustanovil manželov C. za poručníkov s osobnou starostlivosťou, v zmysle § 47 ods.1 písm.d) zrušil náhradnú osobnú starostlivosť nariadenú rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 28P/61/2021-24 zo dňa 2.6.2021.

21. Podľa §39 ods.4 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

22. Podľa § 62 ods.2,3 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona(zákon č. 301/2003 Z.z. o životnom minime, v platnom znení).

23. V zmysle § 39 ods.4 v spojení s § 62 Zákona o rodine súd uložil rodičom, vzhľadom k ich sociálnym pomerom, povinnosť prispievať na výživu dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30% životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určené zákonom č.601/2003 Z.z. o životnom minime. Výška minimálneho výživného je v čase vyhlásenia rozsudku 36,80 €. Výživné sú rodičia povinní uhrádzať k rukám poručníka.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Košiciach prostredníctvom tunajšieho súdu v 5 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h)rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok).